Publicatieblad
van de Europese Unie

NL
C-serie

C/2024/6863

28.11.2024

Advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité

Waterstof — infrastructuur, ontwikkelingsbehoeften, financiering, gebruik en beperkingen

(initiatiefadvies)

(C/2024/6863)

Rapporteur: **Thomas KATTNIG**

Adviseur	Joel TÖLGYES (van de rapporteur van groep II)
Besluit van de voltallige vergadering	18.1.2024
Rechtsgrond	Artikel 52, lid 2, van het reglement van orde
Bevoegde afdeling	Afdeling Vervoer, Energie, Infrastructuur en Informatiemaatschappij
Goedkeuring door de afdeling	18.7.2024
Goedkeuring door de voltallige vergadering	18.9.2024
Zitting nr.	590
Stemuitslag (voor/tegen/onthoudingen)	171/0/2

1. Conclusies en aanbevelingen

1.1. Het Europees Economisch en Sociaal Comité (EESC) erkent het belang van een snelle uitrol van hernieuwbare en koolstofarme waterstof voor het toekomstige energiesysteem en voor het sociale en economische welzijn van de EU, met inbegrip van haar concurrentievermogen ten opzichte van andere economische regio's. Gezien de aanzienlijke uitdagingen bij het creëren van vraag, aanbod en infrastructuur moet waterstof in een eerste fase vooral worden gebruikt in moeilijk te elektrificeren sectoren en als middel voor energieopslag.

1.2. In het licht van de klimaatdoelstellingen van de EU en in overeenstemming met de financieringscriteria van de EU-waterstofbank zou primair hernieuwbare waterstof in de zin van Gedelegeerde Verordening (EU) 2023/1184 van de Commissie ([1]) in aanmerking moeten komen voor overheidsfinanciering. Het EESC erkent echter dat met name in de overgangsfase andere vormen van hernieuwbare en koolstofarme waterstof en gassen — in de zin van het pakket maatregelen voor de waterstofmarkt en de markt voor koolstofvrij gas — zullen moeten worden gebruikt.

1.3. Certificeringsregelingen moeten garanderen dat niet alleen aan ecologische criteria maar ook aan sociale normen wordt voldaan. Deze normen moeten eerlijke arbeidsvoorwaarden, veilige arbeidsomstandigheden en de naleving van arbeids-, sociale en vakbondsrechten omvatten. Certificerings- en verificatieregelingen moeten door een centraal EU-orgaan worden uitgevoerd. Vrijwillige certificeringsregelingen voor bedrijven mogen hier niet voor in de plaats komen.

1.4. Het EESC erkent het belang van pijpleidinginfrastructuur voor de snelle uitrol van hernieuwbare en koolstofarme waterstof. Aangezien de aanleg van vervoersinfrastructuur aanzienlijke kosten met zich meebrengt, moeten de middelen efficiënt worden toegewezen. Dit vereist slimme en geïntegreerde planning, ook over de grenzen heen, en een regelgevingskader dat de nodige investeringen in infrastructuur mogelijk maakt en tegelijkertijd de ecologische duurzaamheid van het energiesysteem als geheel bevordert en de netgebruikers beschermt tegen buitensporige tarieven.

([1]) Gedelegeerde Verordening (EU) 2023/1184 van de Commissie van 10 februari 2023 ter aanvulling van Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad door de bepaling van een gemeenschappelijke Uniemethode die voorziet in gedetailleerde regels voor de productie van hernieuwbare vloeibare en gasvormige transportbrandstoffen van niet-biologische oorsprong (PB L 157 van 20.6.2023, blz. 11).

1.5. Als gasnetbeheerders toestemming krijgen om waterstofnetwerken te exploiteren, kunnen er synergieën ontstaan op het gebied van knowhow en geschoold personeel. Dit vereist echter wel dat de huidige werknemers adequaat worden opgeleid en dat het personeel dankzij goede arbeidsvoorwaarden wordt behouden. Netwerkexploitanten moeten zich bijvoorbeeld houden aan de gebruikelijke collectieve overeenkomsten en de arbeidsomstandigheden moeten worden verbeterd om geschoolde arbeidskrachten aan te trekken. Het EESC dringt aan op een gedegen en efficiënte sociale dialoog in de gassector, zowel op Europees als op nationaal niveau.

1.6. Aangezien de gasnettarieven stijgen als gevolg van het koolstofarm maken van het energiesysteem en het daaruit voortvloeiend afnemend gebruik van het gasnet, moeten extra lasten in de vorm van de kruissubsidiëring van waterstofnetwerken door gasnetwerkgebruikers beslist worden vermeden. Dit is met name van belang omdat de toekomstige gebruikers van de waterstofnetwerkinfrastructuur (namelijk specifieke industriële sectoren) aanzienlijk verschillen van de huidige gasnetgebruikers (industrie, kleine en middelgrote ondernemingen en huishoudens). Daarom is het belangrijk om het beginsel "de gebruiker betaalt" zo veel mogelijk toe te passen en er aldus voor te zorgen dat de waterstofinfrastructuur in de eerste plaats wordt gefinancierd door de gebruikers ervan, met inbegrip van degenen die hernieuwbare en koolstofarme waterstof aan het net leveren.

1.7. Met name in het beginstadium van de uitrol van waterstofinfrastructuur kan overheidsfinanciering een aanvulling vormen op de financiering via door de gebruiker betaalde nettarieven. Meer in het bijzonder zou overheidsfinanciering kunnen helpen om de netwerkkosten in de tijd te spreiden. Het is echter van belang dat de hoogte van deze financiering passend is, op basis van kosten-batenoverwegingen, en dat het beginsel "de gebruiker betaalt" in hoge mate wordt gehandhaafd. Latere netgebruikers moeten een passend deel van de kosten voor de ontwikkeling van de infrastructuur dragen. Financiële instrumenten die ertoe leiden dat de publieke sector buitensporige risico's draagt, terwijl de winsten uit het gebruik van de gasnetinfrastructuur bij private partijen terechtkomen, moeten worden vermeden. Daarnaast moeten pijpleidingen die van gemeenschappelijk Europees belang zijn ten minste gedeeltelijk uit gemeenschappelijke financiële middelen worden gefinancierd. De steun zoals die momenteel via de lijst van projecten van gemeenschappelijk belang (PGB-lijst) wordt verleend, moet daarom worden uitgebreid. Voor steun uit openbare middelen moeten hoe dan ook sociaal-ecologische voorwaarden gelden.

2. **Achtergrond**

2.1. Naast elektrificatie zal tot op zekere hoogte ook hernieuwbare en koolstofarme waterstof, in de zin van Gedelegeerde Verordening (EU) 2023/1184 van de Commissie en het pakket maatregelen voor de waterstofmarkt en de markt voor koolstofvrij gas, moeten worden gebruikt. Dit geldt bijvoorbeeld voor productieprocessen die moeilijk te elektrificeren zijn en waarbij hernieuwbare en koolstofarme waterstof een productiefactor is, bijvoorbeeld in de staal-, de chemische of de cementindustrie, en voor duurzame brandstoffen in de luchtvaart, het zware vervoer en de maritieme sector. Voor de omschakeling van de elektriciteitssector naar hernieuwbare bronnen zal, in de huidige situatie, echter ook hernieuwbare waterstof moeten worden gebruikt. Aangezien de opwekking van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen onderhevig is aan schommelingen, kan hernieuwbare waterstof een rol spelen bij seizoensgebonden elektriciteitsopslag.

2.2. De voorzieningszekerheid in het energiesysteem, alsmede productie- en vestigingsbeslissingen en dus banen, hangen allemaal af van een succesvolle opvoering van de productie en distributie in Europa. In dit verband verwijst het EESC tevens naar zijn advies over de Europese waterstofbank.

2.3. Een toenemend gebruik van waterstof brengt veel onzekerheden met zich mee aan zowel de vraag- als de aanbodzijde. Deze onzekerheden zijn met elkaar verweven en bestaan niet alleen binnen de EU, maar ook wereldwijd. In 2050 zal de geïnstalleerde elektrolysecapaciteit wereldwijd 6 000 tot 8 000 keer de huidige geïnstalleerde capaciteit moeten bedragen, terwijl tegelijkertijd de capaciteit voor het opwekken van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen vertienvoudigd zal moeten zijn.

2.4. De invoer van waterstof roept ook vragen op over de mogelijkheid om afhankelijkheid van afzonderlijke derde landen te vermijden, en over de arbeids- en productieomstandigheden en de gevolgen voor de energiezekerheid in de desbetreffende landen.

2.5. De regio's met het grootste waterstofproductiepotentieel vallen niet samen met de regio's met de grootste vraag naar waterstof. Zowel het aanbod van waterstof (met inbegrip van de invoer) als de vraag naar waterstof zijn dus sterk afhankelijk van de toekomstige waterstofinfrastructuur. In de EU wordt waterstof voornamelijk via pijpleidingen vervoerd. Bestaande gaspijpleidingen kunnen worden omgebouwd voor het vervoer van waterstof of er kunnen nieuwe pijpleidingen worden aangelegd. Het EESC heeft in advies TEN/823 gewezen op het belang van grensoverschrijdende energie-infrastructuur. Omdat tijdstip van productie (aanbod) en tijdstip van gebruik (vraag) niet per se samenvallen, moet er bij de aanleg van waterstofinfrastructuur ook in opslagfaciliteiten worden voorzien.

2.6. Energie-infrastructuur wordt momenteel vaak gefinancierd uit gebruikersheffingen. Volgens de trialoogovereenkomst over het pakket interne markt voor gas ([2]) zal dit ook het geval zijn voor toekomstige waterstofnetten: investerings-, exploitatie- en onderhoudskosten zullen worden betaald door de netgebruikers. Deze vorm van financiering heeft, mits goed opgezet, als voordeel dat de daadwerkelijke gebruiker betaalt.

2.7. Er zijn echter problemen met de spreiding in de tijd van de financieringskosten van waterstofnetwerken. Aanvankelijk zal een klein aantal gebruikers te maken krijgen met hoge kosten, wat geen gunstige voorwaarden schept voor de uitrol van de productie en het gebruik van waterstof.

2.8. Bovendien gelden voor investeringen in de groene transformatie, zoals investeringen in energie-infrastructuur of elektrolyse-installaties, momenteel ongunstige voorwaarden. Sinds de centrale banken de rentetarieven hebben verhoogd als reactie op de stijgende inflatie, zijn de kapitaalkosten gestegen.

2.9. De Europese Rekenkamer wijst er in een recent verslag ([3]) op dat de streefcijfers van de Europese Commissie voor de productie en het gebruik van hernieuwbare waterstof in 2030 te ambitieus zijn. De controleurs van de Rekenkamer bevelen de Commissie aan om haar waterstofstrategie te actualiseren en met name om, na een realitycheck, strategische beslissingen te nemen over de te volgen koers zonder nieuwe strategische afhankelijkheden te creëren, een EU-routekaart op te stellen en de vooruitgang te monitoren, betrouwbare gegevens over nationale financiering in te winnen en op basis daarvan de geschiktheid van EU-financieringsregelingen te beoordelen, de goedkeuringsprocedures in de lidstaten te monitoren en een duidelijk besluit te nemen over ondersteunende en coördinerende maatregelen met en voor de waterstofsector. Het EESC is ingenomen met dit verslag en beschouwt dat als een bevestiging van zijn ideeën over de totstandbrenging van de waterstofmarkt. De hele waardeketen moet worden versterkt en de nodige investeringen moeten worden veiliggesteld. Daarnaast moet prioriteit worden gegeven aan de sectoren waar waterstof het dringendst nodig is, aangezien er niet zoveel waterstof beschikbaar zal zijn als de Commissie oorspronkelijk had verwacht.

3. **Algemene opmerkingen**

3.1. Volgens het EESC is een snelle uitrol van waterstof uiterst belangrijk. Om deze uitrol mogelijk te maken, moet de productie van elektrolyse-installaties worden opgeschaald, moet de vereiste schone elektriciteitsproductie tot stand worden gebracht, moet er passende infrastructuur aanwezig zijn en moet worden gezorgd voor een billijke verdeling van de bijbehorende kosten en een doeltreffend gebruik van financiële middelen en van waterstof zelf.

3.2. Vanwege de beperkte beschikbaarheid van waterstof en de toch al grote uitdagingen die het creëren van vraag, aanbod en infrastructuur met zich meebrengt, is een kosten- en hulpbronnenefficiënte aanpak nodig. Dit betekent dat waterstof in eerste instantie moet worden gebruikt in sectoren die moeilijk te elektrificeren zijn.

3.3. Met het oog op het halen van de klimaatdoelstellingen zou volgens het EESC hoofdzakelijk gebruik moeten worden gemaakt van hernieuwbare waterstof in de zin van Gedelegeerde Verordening (EU) 2023/1184 van de Commissie en het pakket maatregelen voor de waterstofmarkt en de markt voor koolstofvrij gas. Tegelijkertijd erkent het EESC dat er tijdens de overgangsfase gebruik zal moeten worden gemaakt van andere vormen van koolstofarme waterstofproductieprocessen, aangezien de vraag naar waterstof tijdens deze fase hoogstwaarschijnlijk groter zal zijn dan het aanbod. Daarom zou moeten worden nagegaan of ook andere koolstofarme productieprocessen in die periode overheidsfinanciering kunnen krijgen. Hoe dan ook zou overheidsfinanciering alleen moeten worden toegekend aan productieprocessen met een totale emissie-intensiteit (m.i.v. indirecte emissies) die vergelijkbaar is met die van de productie van hernieuwbare waterstof. Aangezien de toekomstige vraag naar waterstof deels door import zal worden gedekt, moet de prioritering van hernieuwbare waterstof ook voor geïmporteerde waterstof gelden.

3.4. Het EESC is van mening dat bij de invoer van waterstof en bij het sluiten van daarvoor noodzakelijke overeenkomsten met derde landen de Europese waarden in acht moeten worden genomen. Ter plaatse moeten eerlijke arbeidsvoorwaarden en veilige arbeidsomstandigheden worden gewaarborgd en moet worden toegezien op de naleving van arbeids-, sociale en vakbondsrechten. Daarnaast moet de geografische realiteit (bijvoorbeeld de productie- en exportmogelijkheden en -capaciteit van een land) en het streven van de EU naar strategische autonomie in aanmerking worden genomen.

([2]) Zie de voorlopige overeenkomst over de verordening inzake de interne gasmarkt en de voorlopige overeenkomst over de richtlijn inzake de interne gasmarkt.

([3]) *Het industriebeleid van de EU inzake hernieuwbare waterstof — Rechtskader grotendeels aangenomen — tijd voor een realitycheck*, speciaal verslag van de Europese Rekenkamer, november 2024.

3.5. Een manier om klimaat-, milieu- en werknemersbeschermingsnormen in verband met waterstof te handhaven, zou kunnen bestaan uit specifieke sociaal-ecologische garanties van oorsprong voor waterstof. Belangrijk is dat dergelijke garanties bindende voorschriften bevatten voor het voorkomen van misbruik en om ervoor te zorgen dat als "hernieuwbaar" gecertificeerde waterstof daadwerkelijk voldoet aan de vast te stellen sociaal-ecologische criteria. RED III bevat weliswaar duidelijke regels voor de classificatie van hernieuwbare waterstof, maar de procedure voor invoer is nog onduidelijk. Volgens het EESC is het belangrijk dat met garanties van oorsprong wordt gecertificeerd dat voor de productie van waterstof daadwerkelijk gebruik is gemaakt van elektriciteit uit hernieuwbare bronnen, dat de opwekking van elektriciteit en de productie van waterstof in tijd en ruimte dicht bij elkaar liggen en dat andere toepassingen van elektriciteit uit hernieuwbare bronnen niet in de verdrukking komen. Het EESC is van mening dat de EU, om wereldleider te worden, zoveel mogelijk het voortouw moet nemen met duidelijke en uniforme regels. Certificerings- en verificatieregelingen moeten op de invoer worden toegepast door een centraal EU-orgaan. Vrijwillige certificeringsregelingen voor bedrijven mogen hier niet voor in de plaats komen.

3.6. Waterstof zal ook een belangrijke rol spelen bij het stabiliseren van het toekomstige elektriciteitssysteem. Elektriciteitsproductie uit hernieuwbare bronnen leidt vaak tot overtollige elektriciteit als gevolg van weers- en seizoensfactoren; waterstof kan in dat geval echter worden gebruikt als opslagmedium. Bovendien kan waterstofproductie ook worden gebruikt om het elektriciteitsnet te stabiliseren, zoals uiteengezet in advies TEN/827. Dit kan de noodzaak van uitbreiding van het elektriciteitsnet en de daarmee verband houdende kosten verminderen.

3.7. De ombouw van bestaande gasnetwerkinfrastructuur en de uitbreiding van de waterstofinfrastructuur brengen aanzienlijke investeringskosten met zich mee. Om de economische kosten tot een minimum te beperken, moet een kosten- en hulpbronnenefficiënte aanpak worden gevolgd. Dit vereist slimme en geïntegreerde planning, ook grensoverschrijdend (zie advies TEN/823). Deze planning moet worden gecoördineerd met andere relevante strategische plannen, zoals strategieën voor het koolstofvrij maken van de industrie of energiegerichte stadsplanning, en moet altijd worden onderworpen aan een kosten-batenanalyse.

3.8. Ter vergroting van het draagvlak voor de aanleg van waterstofinfrastructuur, met inbegrip van elektrolyse-installaties, en voor uitbreiding van de opwekkingscapaciteit, is volgens het EESC effectieve burgerparticipatie van groot belang. Dit is al benadrukt in advies TEN/827.

3.9. Waterstofnetwerken vormen, net als elektriciteits- en gasnetwerken, een natuurlijk monopolie, wat de exploitanten ervan potentieel de mogelijkheid biedt om buitensporige gebruiksheffingen op te leggen. Regelgeving is daarom nodig om te zorgen voor een hoog niveau van voorzieningszekerheid en een adequate vergoeding van netwerkbeheerders die de nodige investeringen in infrastructuur mogelijk maakt, terwijl tegelijkertijd de ecologische duurzaamheid van het energiesysteem als geheel wordt bevorderd. Daarnaast moet regelgeving de netgebruikers beschermen tegen buitensporige heffingen en ervoor zorgen dat de activiteiten van de netwerkbeheerders kosteneffectief zijn, zodat de betaalbaarheid gewaarborgd wordt, een punt dat onlangs door de Europese Rekenkamer werd herhaald ([4]).

3.10. Als waterstofnetwerken in de toekomst worden geëxploiteerd door bedrijven die al gasnetwerken exploiteren, kan dat tot nuttige synergieën leiden, mits er knowhow en gekwalificeerd personeel voorhanden is. Dit vereist echter wel dat de huidige werknemers adequaat worden opgeleid en dat het personeel dankzij goede arbeidsvoorwaarden wordt behouden. Zo moeten netwerkexploitanten gebonden zijn aan de gebruikelijke collectieve overeenkomsten (zie advies TEN/827). Bovendien zijn aantrekkelijke en hoogwaardige arbeidsvoorwaarden nodig om geschoolde arbeidskrachten te vinden. Dit kan worden bereikt door het nemen van maatregelen op het gebied van gendergelijkheid en de bescherming van gezondheid en veiligheid op het werk, alsmede door handhaving van de arbeidsregelgeving en de oprichting van werknemersraden. De sociale dialoog op het niveau van de EU is hiervoor in hoge mate bevorderlijk; de Verklaring van Hertoginnedal beoogt dit te versterken. Maatregelen in het kader van sociaal partnerschap versterken de economie en de sociale cohesie. Het EESC pleit daarom voor een effectieve en zinvolle sociale dialoog in de gassector op Europees en nationaal niveau.

([4]) *Nog steeds lekken in de gasvoorziening van de EU*, nieuwsbericht van de Europese Rekenkamer, 24 juni 2024.

3.11. Naast nuttige synergieën kan deze dubbele exploitatie echter leiden tot kruissubsidiëring, waarbij de exploitatie- en onderhoudskosten van waterstofnetwerken worden gefinancierd via het gasnet. Het ontwerp van trialoogovereenkomst over de verordening betreffende de interne gasmarkt zou dergelijke kruissubsidiëring onder bepaalde voorwaarden toestaan. Dit is problematisch omdat de gebruikersgroepen van waterstofinfrastructuur verschillen van die van gasinfrastructuur: kleinere bedrijven en huishoudens zullen in de toekomst geen waterstof gebruiken en in het geval van kruissubsidiëring niettemin bijdragen in de kosten van waterstofinfrastructuur. In de komende jaren zullen de gasnetgebruikers hoe dan ook te maken krijgen met stijgende nettarieven, aangezien de inkrimping van de gasnetten en de geleidelijke uitfasering van gas tot gevolg zullen hebben dat de kosten van de gasnetwerkinfrastructuur door steeds minder gebruikers gedragen moeten worden. Deze trend, die ook zorgwekkend is vanuit het oogpunt van consumentenbescherming, is met name problematisch voor gebruikers die geconfronteerd worden met "uitstapbelemmeringen" (zoals huurders of huishoudens met een laag inkomen die het zich niet kunnen veroorloven hun verwarmingssysteem te vervangen). Daarom is het belangrijk om het beginsel "de gebruiker betaalt" zo veel mogelijk toe te passen en er aldus voor te zorgen dat de waterstofinfrastructuur in de eerste plaats wordt gefinancierd door de gebruikers ervan. Een strikte wettelijke scheiding van vaste activa is hiervoor een voorwaarde.

3.12. Het beginsel "de gebruiker betaalt" houdt ook in dat de infrastructuur niet alleen moet worden gefinancierd door verbruikers, maar ook door degenen die aan het net leveren, aangezien in de huidige fase van de uitrol van waterstof duidelijk is dat zowel de leveranciers als verbruikers van waterstof afhankelijk zijn van infrastructuur. Het EESC is van mening dat de zeer ongelijke verdeling van de kosten van het elektriciteitsnet tussen leveranciers en verbruikers in de EU als een negatief voorbeeld moet worden beschouwd, zoals aangegeven in de adviezen TEN/823 en TEN/827. Heffingen voor het gebruik van het net zouden daarom niet alleen moeten gelden voor afname van, maar ook voor levering aan het net, waarbij er oog moet zijn voor een evenwichtige toepassing van het principe "de gebruiker betaalt".

3.13. (Gedeeltelijke) aanloopfinanciering met belastinggeld — met name in de beginfase van de uitrol van waterstofinfrastructuur — kan ook deel uitmaken van een brede aanpak en helpen om de netkosten in de tijd te spreiden. Dergelijke steun kan het algemene economische belang van de uitbreiding van de waterstofinfrastructuur weerspiegelen. Het is echter van belang dat de hoogte van deze financiering passend is, op basis van kosten-batenoverwegingen, en dat het beginsel "de gebruiker betaalt" in hoge mate wordt gehandhaafd. Financiële instrumenten die ertoe leiden dat de publieke sector buitensporige risico's draagt, terwijl de winsten uit het gebruik van de gasnetinfrastructuur bij private partijen terechtkomen, zouden moeten worden vermeden. Overheidsfinanciering moet gepaard gaan met een passend rendement op investering voor de overheid.

3.14. De energietransitie, inclusief de noodzakelijke investeringen in de waterstofsector, wordt vertraagd door de sterk gestegen kapitaalkosten als gevolg van de hogere rentetarieven. De Europese Centrale Bank (ECB) beschikt over mogelijkheden om hier in te grijpen, want het ondersteunen van de energietransitie in de eurozone en de rest van de EU past binnen haar mandaat. Een groene gedifferentieerde kredietverleningsregeling zou voor de ECB potentieel een doeltreffend instrument zijn om zowel de energietransitie te stimuleren als haar primaire doelstelling van prijsstabiliteit te verwezenlijken. Zo'n instrument zou een groenere versie kunnen worden van het voorheen succesvolle instrument "Targeted Longer Term Refinancing Operation" (TLTRO) ([5]), zoals voorgesteld door het NGFS-netwerk van centrale banken en overwogen in de strategische evaluatie van de ECB. Daarmee zou de ECB banken, als belangrijkste kanaal voor kredietverstrekking in Europa, tegen aantrekkelijke voorwaarden langetermijnfinanciering kunnen aanbieden. Op die manier zou de bancaire kredietverlening aan de reële economie worden gestimuleerd. Het EESC moedigt daarom de inspanningen van de ECB aan om een groen TLTRO-instrument te ontwikkelen ter ondersteuning van de energietransitie dat geen afbreuk doet aan de primaire doelstelling van prijsstabiliteit.

3.15. Aangezien de regulering en financiering van waterstofnetwerken aanzienlijke herverdelings- en macro-economische effecten hebben, moeten de relevante belanghebbenden op democratische wijze worden betrokken bij de vaststelling ervan. Aangezien gasnetten vaak zullen worden omgezet in waterstofnetten, is het noodzakelijk dat ook vertegenwoordigers van de gasnetgebruikers — zoals de sociale partners — hierbij worden betrokken. Een sterkere focus op netwerkcodes, zoals besproken in de context van het pakket voor de interne gasmarkt, moet in deze context kritisch worden bekeken, aangezien de relevante belanghebbenden hierbij onvoldoende worden betrokken en de netbeheerders en de Europese Commissie buitensporige beslissingsbevoegdheid krijgen. Het proces dat momenteel in de aardgassector wordt gebruikt, moet ook worden toegepast op de waterstofsector. Daartoe zouden de nationale energieregulatoren de bevoegdheid kunnen krijgen om toezicht te houden op de opkomende waterstofmarkt en de waterstofprijzen te beoordelen in het licht van de belangen van de eindverbruikers.

([5]) *Targeting a sustainable recovery with Green TLTROs: Green, Targeted and Long-Term Refinancing Operations*, Jens van 't Klooster en Rens van Tilburg, Positive Money Europe & Sustainable Finance Lab, september 2020.

3.16. Het EESC acht het belangrijk dat de financiële lasten van de ontwikkeling van waterstofinfrastructuur op regionaal niveau evenwichtig verdeeld zijn. Daarom is het in de eerste plaats van belang dat doorvoerders een passend deel van de kosten van pijpleidinginfrastructuur dragen. Daarnaast moeten pijpleidingen die van gemeenschappelijk Europees belang zijn ten minste gedeeltelijk uit gemeenschappelijke financiële middelen worden gefinancierd. De steun zoals die momenteel via de PGB-lijst wordt verleend, moet daarom worden uitgebreid. Voorts moet financiering in een vroeg stadium van de projectontwikkeling beschikbaar worden gesteld om de kansen op marktfinanciering te vergroten. Sociaal-ecologische voorwaarden moeten hierbij in acht worden genomen. Naast de noodzaak om aan duurzaamheidscriteria te voldoen, verwijst het EESC naar de opmerkingen in paragraaf 3.9.

Brussel, 18 september 2024.

De voorzitter
van het Europees Economisch en Sociaal Comité
Oliver RÖPKE